

408/2000 Sb.
ZÁKON
ze dne 25. října 2000
o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb.,
o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů,
(zákon o ochraně práv k odrůdám)

Změna: 147/2002 Sb., 149/2002 Sb.

Změna: 219/2003 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

HLAVA I
OBEČNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Tento zákon upravuje

- a) práva a povinnosti k novým odrůdám¹⁾ rostlin,
- b) pravomoc a působnost orgánů vykonávajících státní správu v oblasti ochranných práv k odrůdám,
- c) řízení o udělení ochranných práv,
- d) kontrolu udržování odrůd, a
- e) ukládání sankcí za nedodržení povinností stanovených tímto zákonem.

-----
¹⁾ § 2 písm. a) zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů.

§ 2

Základní pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) ochrannými právy práva a povinnosti k odrůdám rostlin vyplývající z pravomocného rozhodnutí Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (dále jen "Ústav"),
- b) držitelem šlechtitelských práv šlechtitel, kterému byla udělena ochranná práva k odrůdě, nebo jeho právní nástupce,
- c) šlechtitelem fyzická nebo právnická osoba, která odrůdu vyšlechtila nebo ji objevila a zdokonalila (dále jen "vytvořila"), anebo osoba, pro níž někdo odrůdu vytvořil v rámci plnění úkolů vyplývajících z pracovněprávního nebo jiného obdobného vztahu, pokud písemnou smlouvou mezi nimi není stanoveno jinak; za šlechtitele se považuje rovněž právní nástupce šlechtitele,
- d) chráněnou odrůdou odrůda, na niž se vztahují udělená ochranná práva podle tohoto zákona,

e) členem Unie stát nebo mezivládní organizace, které jsou členy Unie pro ochranu nových odrůd rostlin,²⁾

f) seznamem seznam žádostí o udělení ochranných práv k odrůdě, do kterého se zapisují údaje podle § 9 písm. a) až c), g) malým pěstitelům pěstitel, který podniká v zemědělské výrobě na orné půdě o maximální výměře stanovené v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

-----
²⁾ Čl. 1 odst. 2 sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 68/1994 Sb., o přístupu k Mezinárodní úmluvě na ochranu nových odrůd rostlin, ze dne 2. prosince 1961, ve znění revidovaném v Ženevě dne 10. listopadu 1972 a 23. října 1978.

HLAVA II PODMÍNKY UDĚLENÍ OCHRANNÝCH PRÁV

§ 3

(1) Ochranná práva mohou být udělena k odrůdám všech rodů a druhů rostlin, včetně jejich hybridů (dále jen "odrůdy").

(2) Ochranná práva lze udělit k odrůdě, která splňuje podmínky

- a) novosti,
- b) odlišnosti,
- c) uniformity, a
- d) stálosti.

(3) Název odrůdy musí splňovat podmínky stanovené tímto zákonem (§ 7).

(4) Ochranná práva přiznává a povinnosti související s jejich udělením stanoví Ústav, jestliže jsou splněna kritéria stanovená tímto zákonem.

§ 4

Novost odrůdy

(1) Odrůda splňuje podmínku novosti, jestliže ke dni podání žádosti o udělení ochranných práv nebyl její rozmnožovací materiál³⁾ nebo materiál ze sklizně odrůdy (dále jen "sklizený materiál") šlechtitelem, popřípadě s jeho souhlasem prodán nebo jiným způsobem poskytnut k využití jiným osobám

- a) na území České republiky před více než jedním rokem před podáním žádosti, nebo
- b) mimo území České republiky před více než čtyřmi roky před podáním žádosti nebo, jde-li o odrůdu dřevin nebo révy vinné, před více než šesti roky před podáním žádosti.

(2) Za poskytnutí odrůdy k využití jinými osobami podle odstavce 1 se nepokládá,

- a) dodá-li šlechtitel rozmnožovací materiál nebo sklizený materiál odrůdy

1. za účelem splnění povinností vyplývajících ze zvláštního právního předpisu,⁴⁾ nebo

2. jiné osobě na základě smluvního vztahu výlučně k výrobě, množení, úpravě nebo uskladnění, pokud si šlechtitel zachová výlučné právo k dalšímu nakládání s tímto materiálem odrůdy; jestliže se však rozmnožovací materiál odrůdy opakovaně použil pro výrobu hybridní odrůdy, jejíž materiál byl prodán nebo jinak poskytnut, považuje se takové použití rozmnožovacího materiálu odrůdy za poskytnutí odrůdy k využití jiným osobám, nebo

b) jestliže šlechtitel jiné osobě prodá nebo jinak bez označení odrůdy poskytne rozmnožovací materiál anebo sklizený materiál, který byl získán z rostlin pěstovaných pro výzkumné účely nebo pro vytvoření jiných odrůd a který není využit pro další množení, anebo

c) jestliže šlechtitel odrůdu vystavil podle mezinárodní smlouvy⁵⁾ na mezinárodní výstavě.

-----
³⁾ § 2 písm. g) zákona č. 92/1996 Sb.

⁴⁾ Například zákon č. 92/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Úmluva o mezinárodních výstavách sjednaná v Paříži dne 22. listopadu 1928, uveřejněná ve Sbírce zákonů a nařízení státu československého pod č. 46/1932.

§ 5

Odlišnost odrůdy

(1) Odrůda splňuje podmínku odlišnosti, jestliže se zřetelně odlišuje od každé jiné odrůdy, která je v den podání žádosti o udělení ochranných práv obecně známa, projevem nejméně jednoho znaku vyplývajícího z jejího genotypu nebo kombinace genotypů.

(2) Za obecně známé se považují odrůdy

a) chráněné v České republice nebo v zahraničí,

b) zapsané do úředního seznamu⁶⁾ v České republice nebo do obdobného seznamu v zahraničí,

c) u kterých byla v České republice podána žádost o udělení ochranných práv nebo o zápis do úředního seznamu, a to za předpokladu, že žádosti bude vyhověno,

d) u kterých byla v zahraničí podána žádost o udělení ochranných práv nebo o zápis do úředního seznamu, a to za předpokladu, že žádosti bude vyhověno, anebo

e) nabízené k prodeji nebo prodávané v České republice nebo v zahraničí.

-----
⁶⁾ § 11 odst. 1 zákona č. 92/1996 Sb.

§ 6

Uniformita a stálost odrůdy

Odrůda splňuje podmínky uniformity a stálosti, jestliže vyhovuje znakům uvedeným ve zvláštním právním předpisu.⁴⁾

-----
⁴⁾ Například zákon č. 92/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

§ 7

Název odrůdy

(1) Pro jednu a tutéž odrůdu musí být použit stejný název v České republice jako v jiném státě, který je členem Unie (dále jen "členský stát"). To neplatí, pokud název odporuje ustanovení odstavce 2.

(2) Není přípustný název odrůdy

a) složený pouze z čísel, s výjimkou případů, kdy je takové označení zavedenou praxí pro označování odrůd,

b) shodný nebo zaměnitelný s názvem používaným pro jinou odrůdu téhož nebo příbuzného druhu v České republice nebo v členském státě,

c) vyvolávající nesprávné představy o hodnotě, vlastnostech nebo původu odrůdy nebo totožnosti šlechtitele,

d) shodný nebo zaměnitelný s ochrannou známkou, označením původu nebo zeměpisným názvem pro stejné nebo podobné výrobky nebo jinak porušující práva nebo chráněné zájmy jiných osob,

e) jazykově nevhodný.

HLAVA III

ŘÍZENÍ VE VĚCECH OCHRANNÝCH PRÁV K ODRŮDÁM ROSTLIN

§ 8

(1) K podání žádosti o udělení ochranných práv k odrůdě (dále jen "žádost") je oprávněn šlechtitel, který je občanem České republiky nebo právnickou osobou, která má sídlo v České republice, anebo šlechtitel, který je občanem členského státu nebo právnickou osobou, která má sídlo v členském státě, (dále jen "žadatel"). Žádost může podat i více žadatelů společně.

(2) Osobám, na které se nevztahuje ustanovení odstavce 1, může být oprávnění k podání žádosti Ústavem přiznáno v případě, že půjde o

a) občany země, která poskytuje osobám z členských států obdobnou ochranu pro odrůdy téhož stupně botanického třídění, nebo

b) právnické osoby, které mají sídlo v zemi, která poskytuje osobám z členských států obdobnou ochranu pro odrůdy stejného stupně botanického třídění.

§ 9

Žádost musí obsahovat

a) jméno, příjmení a trvalý pobyt žadatele, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, sídlo a právní formu, jde-li o právnickou osobu,

b) latinský a český název druhu, popřípadě jiný stupeň botanického třídění,

- c) návrh názvu nebo předběžné označení odrůdy,
- d) údaje o všech předchozích žádostech o udělení ochranných práv v souvislosti s předmětnou odrůdou,
- e) údaje o předchozím využívání odrůdy,
- f) popis odrůdy.

§ 10

Ochranná práva k odrůdě mohou být udělena šlechtiteli, který podal u Ústavu žádost o udělení těchto práv. Jestliže se na vytvoření odrůdy podílelo společně více šlechtitelů, sdílí udělená ochranná práva k chráněné odrůdě rovným dílem, pokud se mezi sebou písemnou smlouvou nedohodli jinak.

§ 11

(1) Ústav zapíše žádost do seznamu žádostí v pořadí, v jakém mu byla doručena, a provede přezkoumání, zda odrůda může být předmětem ochranných práv, zda se nevyskytují překážky, které by dalšímu řízení o udělení ochranných práv bránily, a zda byl uhrazen správní poplatek.

(2) Nesplňuje-li žádost náležitosti a požadavky stanovené tímto zákonem nebo vyskytují-li se překážky, které brání dalšímu řízení, Ústav vyzve žadatele, aby nedostatky odstranil. Pokud nebudou tyto nedostatky ve stanovené lhůtě odstraněny, Ústav řízení zastaví, byl-li žadatel na tento následek ve výzvě upozorněn.

§ 12

(1) Pokud je podáno u Ústavu více žádostí o udělení ochranných práv k téže odrůdě, mohou být tato práva udělena jen tomu žadateli, který podal žádost nejdříve; přitom je třeba při splnění dále v tomto zákoně uvedených podmínek uznat právo přednosti vyplývající z dřívějšího podání žádosti v kterémkoli členském státu.

(2) Podá-li žadatel před podáním žádosti v České republice žádost v jiném členském státu, požívá pro podání žádosti k téže odrůdě v České republice po dobu 12 měsíců od podání dřívější žádosti v jiném členském státu právo přednosti, jestliže toto právo uplatnil v žádosti podané u Ústavu. K právu přednosti Ústav nepřihlédne, pokud žadatel do 3 měsíců od podání žádosti u Ústavu nedoloží úředně ověřenou kopii dřívější žádosti podané v jiném členském státu.

§ 13

(1) Ústav uveřejní ve Věstníku Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (dále jen "Věstník")

a) oznámení o podaných žádostech v pořadí podle data podání žádosti a údaje o osobě žadatele [§ 9 písm. a)],

b) změnu návrhu názvu odrůdy nebo návrh názvu odrůdy v případě, že žádost obsahovala pouze předběžné označení odrůdy [§ 9 písm. c)].

(2) Kdokoliv může u Ústavu podat námitky proti

- a) podané žádosti nejpozději do vydání rozhodnutí podle § 11 odst. 2 nebo § 16,
- b) návrhu názvu odrůdy nejpozději do 3 měsíců od jeho uveřejnění ve Věstníku.

(3) Námitky podle odstavce 2 Ústav vypořádá nejpozději do vydání rozhodnutí podle § 11 odst. 2 nebo § 16. O námitkách rozhoduje Ústav; proti jeho rozhodnutí není přípustné odvolání.

§ 14

(1) Jestliže jsou splněny náležitosti a požadavky podle § 11 odst. 1, Ústav přezkoumá, zda odrůda vyhovuje požadavkům na novost, odlišnost, uniformitu, stálost a zda navržený název splňuje podmínky stanovené v § 7. Odlišnost, uniformita a stálost se zjišťují polními a laboratorními zkouškami. Ústav může při posuzování odrůd využívat výsledky zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti zjištěné odbornými pracovišti v zahraničí.

(2) Žadatel je povinen

- a) Ústavu bezplatně dodat materiál odrůdy nezbytný k přezkoumání odrůdy podle odstavce 1 v přiměřené lhůtě stanovené Ústavem,
- b) Ústavu uhradit vynaložené nezbytné náklady za odborné úkony spojené s řízením o udělení ochranných práv.

§ 15

Změna osoby žadatele

V průběhu řízení o udělení ochranných práv k odrůdě lze provést změnu v osobě žadatele pouze s jeho souhlasem.

§ 16

Šlechtitelské osvědčení

(1) Ústav udělí žadateli ochranná práva k odrůdě a schválí návrh názvu odrůdy vydáním šlechtitelského osvědčení, jsou-li splněny podmínky stanovené tímto zákonem, jinak řízení zastaví.

(2) Šlechtitelské osvědčení obsahuje označení druhu, ke kterému odrůda náleží, název odrůdy, jméno, příjmení, trvalý pobyt nebo obchodní jméno, sídlo a právní formu držitele šlechtitelských práv. Součástí šlechtitelského osvědčení je popis odrůdy vyhotovený na základě výsledků zkoušek odlišnosti, uniformity a stálosti odrůdy.

§ 17

Používání názvu odrůdy

(1) Každý, kdo nabízí nebo poskytuje k využití materiál chráněné odrůdy nebo odrůdy podle § 19 odst. 4, je povinen používat schválený název odrůdy. Pokud je tento název používán v písemné formě společně s ochrannou známkou, obchodní značkou nebo jiným obdobným označením, musí být zřetelně rozeznatelný od takového označení.

(2) Název chráněné odrůdy nebo odrůdy chráněné v jiném členském státu, nebo název s tímto názvem zaměnitelný nesmí být používán pro jinou odrůdu stejného nebo příbuzného druhu.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 platí i pro období po skončení doby trvání ochranných práv.

§ 18

Kontrola udržování odrůdy

(1) Držitel šlechtitelských práv je povinen zajistit udržování chráněné odrůdy po celou dobu trvání ochranných práv tak, aby znaky, jimiž je vymezena, zůstaly nezměněny.

(2) Kontrolu udržování chráněné odrůdy provádí Ústav ověřovacími zkouškami. Výkon kontroly se řídí zvláštním zákonem,⁸⁾ pokud tento zákon nestanoví jinak.

(3) Zaměstnanci Ústavu pověřeni výkonem kontroly jsou oprávněni vstupovat na pozemky, do podniků, jejich organizačních složek, provozoven, zařízení a prostor, kde je s chráněnou odrůdou držitelem šlechtitelských práv nebo jím pověřenou osobou nakládáno, a vyžadovat od těchto osob potřebné doklady, informace a nezbytnou součinnost k zajištění nerušené a rychlé kontroly včetně umožnění odběru potřebného množství kontrolních vzorků materiálu chráněné odrůdy. Odebrané vzorky se poskytují bezplatně.

(4) Na vyzvání Ústavu je též držitel šlechtitelských práv povinen v přiměřené lhůtě Ústavem stanovené bezplatně dodat materiál chráněné odrůdy nezbytný pro provedení ověřovacích zkoušek.

-----
⁸⁾ Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA IV ROZSAH OCHRANNÝCH PRÁV

§ 19

(1) Držitel šlechtitelských práv má výlučné právo k využívání chráněné odrůdy, které spočívá v oprávnění nakládat s rozmnožovacím materiálem takové odrůdy těmito způsoby:

- a) výroba nebo množení,
- b) úprava pro účely množení,
- c) nabízení k prodeji,
- d) prodej nebo jiné uvádění do oběhu,⁹⁾
- e) vývoz,
- f) dovoz,
- g) skladování pro účely uvedené v písmenech a) až f).

(2) Držitel šlechtitelských práv může poskytnout souhlas s využíváním chráněné odrůdy (dále jen "licence") jiné osobě; licence se poskytuje písemnou smlouvou, která musí obsahovat ujednání o ceně licence.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se vztahují i na sklizený materiál chráněné odrůdy, včetně celých rostlin a částí rostlin, pokud byl získán z rozmnožovacího materiálu chráněné odrůdy bez licence držitele šlechtitelských práv, který nemohl uplatnit tato práva k uvedenému rozmnožovacímu materiálu.

(4) Ustanovení odstavců 1 až 3 se vztahují rovněž na

- a) odrůdy, které jsou v podstatě odvozené z chráněné odrůdy,
- b) odrůdy, které nejsou odlišné od chráněné odrůdy,
- c) odrůdy, jejichž výroba vyžaduje opakované používání chráněné odrůdy.

(5) Pokud je chráněná odrůda sama v podstatě odvozenou odrůdou, nevztahuje se výlučné právo držitele šlechtitelských práv k takové odrůdě na odrůdy z ní odvozené.

(6) Odrůdy se považují za v podstatě odvozené z jiné odrůdy (dále jen "původní odrůda"), jestliže

- a) jsou převážně odvozeny z původní odrůdy nebo z odrůdy, která je sama v podstatě odvozena z původní odrůdy,
- b) jsou odlišné od původní odrůdy, a
- c) s výjimkou rozdílů, které vyplývají z odvození, se podstatně shodují s původní odrůdou v projevu znaků vyplývajících z genotypu nebo kombinace genotypů původní odrůdy.

(7) V podstatě odvozené odrůdy mohou být získány zejména výběrem přirozené nebo indukované mutace nebo somaklonální odchylky, výběrem odlišného jedince z rostlin původní odrůdy, zpětným křížením nebo transformací metodami genetického inženýrství.

(8) Pokud je v podstatě odvozená odrůda chráněnou odrůdou, je právo držitele šlechtitelských práv odrůdy původní vůči této v podstatě odvozené odrůdě omezeno pouze na právo poskytovat držiteli šlechtitelských práv této odrůdy licenci k jejímu využívání. Držitel šlechtitelských práv odrůdy v podstatě odvozené může s touto odrůdou nakládat pouze s licencí držitele šlechtitelských práv odrůdy původní.

(9) Porušováním ochranných práv (odstavec 1) není nakládání s rozmnožovacím materiálem prováděné

- a) pro výzkum,
- b) pro vytvoření dalších odrůd a rovněž na nakládání s těmito odrůdami s výjimkou odrůd podle odstavce 4,
- c) pro vlastní potřebu fyzické osoby.

(10) U druhů rostlin uvedených v příloze č. 1 k tomuto zákonu jsou osoby¹⁰⁾ podnikající v zemědělské výrobě (dále jen "pěstitelé") oprávněny využívat, bez licence držitele šlechtitelských práv, k zajištění této výroby ve vlastním podniku¹¹⁾ na orné

půdě, kterou mají ve vlastnictví, nájmu či podnájmu, k rozmnožování sklizený materiál, který získaly na této půdě pěstováním z rozmnožovacího materiálu chráněné odrůdy s výjimkou odrůdy hybridní nebo syntetické (dále jen "farmářské osivo a sadba").

(11) Při využívání farmářského osiva a sadby podle odstavce 10

a) nejsou pěstitelé kvantitativně omezeni v rozsahu své pěstitelské činnosti na jimi užívaných pozemcích pro potřeby jejich podniku,

b) mohou pěstitelé farmářské osivo a sadbu upravit pro další osev a výsadbu buď sami nebo prostřednictvím osob, které provádějí úpravu takového materiálu podnikatelsky,¹⁰⁾ (dále jen "zpracovatelé"); úprava musí být provedena tak, aby se zajistila identita produktu daného k úpravě s produktem vzešlým z úpravy,

c) jsou pěstitelé povinni za využívání farmářského osiva a sadby platit držiteli šlechtitelských práv pouze přiměřenou náhradu, která je znatelně nižší, než by byla obvyklá cena licence; povinnost platit přiměřenou náhradu za využívání farmářského osiva a sadby se nevztahuje na malé pěstitele.

(12) Držitel šlechtitelských práv je oprávněn od pěstitelů a zpracovatelů požadovat potřebné informace, které se vztahují k jimi využívanému nebo upravovanému farmářskému osivu a k sadbě odrůdy, k níž byla držiteli šlechtitelských práv udělena ochranná práva, a to písemně.

(13) Pěstitelé a zpracovatelé jsou povinni sdělit držiteli šlechtitelských práv na jeho žádost jméno, příjmení, trvalý pobyt a identifikační číslo, jde-li o fyzickou osobu, nebo obchodní jméno, sídlo, identifikační číslo a právní formu, jde-li o právnickou osobu, a to písemně.

(14) Zpracovatelé jsou povinni sdělit držiteli šlechtitelských práv na jeho žádost množství farmářského osiva a sadby, které jim bylo dodáno k úpravě, a dále výsledné množství takto upraveného osiva nebo sadby, jakož i údaje o datu, místu úpravy a identifikační údaje o osobě, pro kterou byla úprava provedena, a to písemně.

(15) Pěstitelé jsou povinni sdělit držiteli šlechtitelských práv na jeho žádost údaje o rozsahu použití farmářských osiv a sadby, a to písemně.

(16) Držitelé šlechtitelských práv jsou povinni poskytovat pěstitelům na jejich žádost písemné informace o výši náhrady, kterou budou požadovat podle odstavce 11 písm. c).

-----
⁹⁾ Například § 151b, 628 občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰⁾ § 2 obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹⁾ § 5 obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

§ 20

(1) Ochranná práva se nevztahují na nakládání s materiálem chráněné odrůdy nebo odrůdy podle § 19 odst. 4, který byl na území České republiky prodán nebo jinak uveden do oběhu držitelem šlechtitelských práv nebo s jeho licencí, ani na nakládání, které se týká každého z něj odvozeného materiálu, pokud se nejedná o

a) další množení uvedených odrůd, nebo

b) vývoz materiálu těchto odrůd, který umožňuje jejich další množení, do země, která nechrání odrůdy rostlinného rodu nebo druhu, k němuž odrůda náleží; to neplatí, jestliže je tento materiál určen ke konečné spotřebě.

(2) Materiálem odrůdy podle odstavce 1 se rozumí

a) jakýkoli rozmnožovací materiál chráněné odrůdy,

b) sklizený materiál chráněné odrůdy.

§ 21

Nucená licence

(1) Ministerstvo zemědělství (dále jen "ministerstvo") může jedné nebo více osobám na jejich návrh udělit nucenou licenci k využívání chráněné odrůdy způsobu podle § 19 odst. 1, jestliže držitel šlechtitelských práv odmítne poskytnout k tomuto využívání licenci nebo licenci v potřebném rozsahu a je-li toto využívání ve veřejném zájmu. Udělení nucené licence ministerstvo oznamuje Ústavu.

(2) Při udělení nucené licence stanoví ministerstvo podmínky, dobu a rozsah výkonu využívání, včetně obvyklé ceny licence, která náleží držiteli šlechtitelských práv.

(3) Každý účastník řízení o udělení nucené licence může po uplynutí 1 roku od udělení nucené licence písemně požádat ministerstvo o zrušení nebo změnu rozhodnutí o udělení nucené licence. Důvodem této žádosti může být pouze změna okolností, na jejichž základě bylo rozhodnutí vydáno.

(4) Ministerstvo může udělit nucenou licenci k v podstatě odvozené odrůdě na návrh držitele šlechtitelských práv této odrůdy, jestliže držitel šlechtitelských práv původní odrůdy odmítne poskytnout licenci k využívání v podstatě odvozené odrůdy a je-li toto využívání ve veřejném zájmu.

HLAVA V SANKCE

§ 22

(1) Pokutu do výše 500 000 Kč může Ústav uložit osobě, která porušila povinnost stanovenou tímto zákonem nebo která maří výkon kontroly prováděné podle tohoto zákona.

(2) Při stanovení výše pokuty se přihlédne k závažnosti, způsobu, době trvání, následkům protiprávního jednání a okolnostem, za nichž k tomuto jednání došlo.

(3) Řízení o uložení pokuty lze zahájit nejpozději do 1 roku ode dne, kdy Ústav zjistil porušení povinnosti.

(4) Pokuty ukládá a vybírá Ústav. Výnos pokut je příjmem státního rozpočtu České republiky. Pokuty vymáhá územní finanční orgán.¹²⁾ Při vybírání a vymáhání pokut se postupuje podle zvláštního právního předpisu.¹³⁾

¹²⁾ Zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

HLAVA VI
SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 23

Trvání ochranných práv

(1) Ochranná práva k chráněné odrůdě trvají do konce 25. roku následujícího po roce, ve kterém byla ochranná práva pravomocně udělena; u chráněných odrůd dřevin, chmele, révy vinné a brambor ochranná práva trvají do konce 30. roku následujícího po roce, ve kterém byla ochranná práva pravomocně udělena.

(2) Za období od podání žádosti do pravomocného udělení ochranných práv k odrůdě vzniká držiteli šlechtitelských práv právo na přiměřenou náhradu od každé osoby, která v tomto období s odrůdou nakládala způsoby, které po udělení ochranných práv vyžadují licenci držitele šlechtitelských práv.

Poplatky za trvání ochranných práv k chráněné odrůdě

§ 23a

Za trvání ochranných práv k chráněné odrůdě je držitel šlechtitelských práv povinen platit po celou dobu trvání ochranných práv k chráněné odrůdě poplatky (dále jen "udržovací poplatky"), které vybírá Ústav.

§ 23b

Sazby

Sazby udržovacích poplatků jsou stanoveny v sazebníku udržovacích poplatků, který je uveden v příloze č. 3 k tomuto zákonu.

§ 23c

Poplatník

Poplatníkem udržovacích poplatků je držitel šlechtitelských práv.

§ 23d

Osvobození od poplatků

Od placení udržovacích poplatků je osvobozena Česká republika.

§ 23e

Splatnost udržovacího poplatku

(1) Udržovací poplatky se platí za každý jednotlivý rok trvání ochranných práv k chráněné odrůdě, počínaje dnem udělení ochranných práv k chráněné odrůdě (§ 16).

(2) První udržovací poplatek se platí bez vyměření a je splatný do konce kalendářního měsíce následujícího po kalendářním měsíci, ve kterém byla ochranná práva k chráněné odrůdě udělena.

(3) Udržovací poplatek za následující rok je splatný bez vyměření nejpozději dnem, ve kterém uplyne předchozí rok.

§ 23f

Placení udržovacího poplatku

(1) Poplatník je povinen u každé platby udržovacího poplatku uvést, které chráněné odrůdy se platba udržovacího poplatku týká. Nelze-li jednoznačně zjistit účel platby, Ústav poplatníka vyzve, aby ve stanovené lhůtě tento účel písemně sdělil. Nevyhoví-li poplatník této výzvě, platí, že k platbě nedošlo a Ústav platbu vrátí.

(2) Není-li splatný udržovací poplatek zaplacen ve stanovené výši, vyzve Ústav poplatníka k jeho doplacení; k tomu stanoví lhůtu 15 dnů ode dne doručení výzvy. Po marném uplynutí této lhůty se má za to, že udržovací poplatek nebyl zaplacen. Ústav platbu, kterou neobdržel v plné výši, poplatníkovi vrátí do 30 dnů ode dne marného uplynutí stanovené lhůty. Ustanovení odstavce 4 tím není dotčeno.

(3) Udržovací poplatek lze řádně zaplatit nejdříve 1 rok přede dnem jeho splatnosti. Udržovací poplatek, který byl zaplacen předčasně, Ústav uzná za řádně zaplacený jen na základě písemné žádosti poplatníka, je-li zaplacen ve výši stanovené tímto zákonem.

(4) Nebyl-li udržovací poplatek zaplacen ve stanovené lhůtě nebo platí-li, že nebyl zaplacen podle odstavce 2, může jej poplatník dodatečně uhradit ve lhůtě 6 měsíců ode dne jeho splatnosti. V tomto případě je poplatník povinen zaplatit udržovací poplatek ve výši dvojnásobku příslušné sazby.

§ 23g

(1) Ústav zaplacený udržovací poplatek vrátí, jestliže nevznikla povinnost jej platit; to neplatí, jestliže na základě žádosti poplatníka podle § 23f odst. 3 Ústav uznal udržovací poplatek, který dosud nebyl splatný, za řádně zaplacený.

(2) Ústav vrátí bez žádosti poplatníkovi částku, o kterou zaplatil za udržovací poplatek více, než byl povinen, převyšuje-li tato částka 50 Kč.

(3) Ústav zaplacený udržovací poplatek nevrátí, došlo-li po jeho zaplacení k zániku nebo zrušení ochranných práv, a to včetně udržovacího poplatku zaplaceného předčasně podle § 23f odst. 3.

§ 23h

Způsob placení udržovacího poplatku

(1) Udržovací poplatek se platí

- a) bezhotovostním převodem z účtu vedeného u banky nebo pobočky zahraniční banky anebo držitele poštovní licence na příslušný účet Ústavu,
- b) složením hotovosti v pokladně Ústavu; o přijetí platby Ústav vydá potvrzení,
- c) šekem.

(2) Ústav ve Věstníku zveřejní číslo příslušného účtu pro placení udržovacích poplatků.

§ 23i

Řízení

(1) Nestanoví-li tento zákon jinak, nelze u udržovacího poplatku

- a) prominout zmeškání lhůty k jeho zaplacení,
- b) povolit posečkání s jeho zaplacením,
- c) povolit jeho zaplacení ve splátkách.

(2) Není-li tímto zákonem stanoveno jinak, platí pro řízení ve věcech udržovacích poplatků ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího správu daní a poplatků.¹³⁾

-----
¹³⁾ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

§ 23j

Rozpočtové určení udržovacích poplatků

Udržovací poplatky jsou příjmem státního rozpočtu.

§ 24

Převod ochranných práv

(1) Držitel šlechtitelských práv může ochranná práva k chráněné odrůdě převést písemnou smlouvou na jinou osobu. V případě, že ochranná práva k téže chráněné odrůdě přísluší více osobám, lze podíl na těchto právech převést na kteréhokoli ze spoludržitelů šlechtitelských práv bez souhlasu ostatních; na třetí osobu může spoludržitel převést svůj podíl jen v případě, že žádný z ostatních spoludržitelů nepřijme jeho písemnou nabídku k převodu do 1 měsíce od jejího doručení.

(2) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, platí pro vztahy mezi spoludržiteli šlechtitelských práv občanský zákoník.

(3) Smlouva o převodu ochranných práv k chráněné odrůdě nebo smlouva o převodu podílu ochranných práv k chráněné odrůdě nabývá účinnosti dnem zápisu do rejstříku chráněných odrůd vedeného Ústavem, který provede zápis po úhradě správního poplatku podle zvláštního právního předpisu.¹⁴⁾

-----
14) Zákon č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

§ 25

Zánik a zrušení ochranných práv

(1) Ochranná práva zanikají uplynutím doby stanovené tímto zákonem, nebo pokud držitel šlechtitelských práv neuhradí včas udržovací poplatky ani po výzvě Ústavu ve lhůtě jím stanovené nebo písemně Ústavu oznámí, že se udělených ochranných práv vzdává.

(2) Před uplynutím doby trvání ochranných práv Ústav tato práva zruší, pokud chráněná odrůda již nesplňuje podmínky uniformity a stálosti nebo nesplní-li držitel šlechtitelských práv povinnost podle § 18 odst. 1 nebo 4.

(3) Vyjde-li dodatečně najevo, že v době vydání šlechtitelského osvědčení, kterým byla pravomocně udělena ochranná práva, nebyly splněny podmínky pro jejich udělení, Ústav šlechtitelské osvědčení zruší; v takovém případě se na udělená ochranná práva hledí, jako by nebyla udělena.

§ 26

(1) Vznik, zánik, zrušení ochranných práv, převod i jakýkoli přechod ochranných práv k chráněné odrůdě, nucená licence, změny jména, příjmení, obchodního jména, trvalého pobytu nebo sídla držitele šlechtitelských práv se zapisují do rejstříku chráněných odrůd, který vede Ústav; údaje o těchto skutečnostech uveřejňuje Ústav ve Věstníku.

(2) Do rejstříku chráněných odrůd lze na žádost smluvní strany zapsat i poskytnutí licence podle § 19 odst. 2.

§ 27

Rozhodování sporů

(1) Spory vzniklé z právních vztahů na základě tohoto zákona projednávají a rozhodují soudy.

(2) V případě neoprávněného zásahu do práva chráněného tímto zákonem se může osoba, jejíž právo bylo ohroženo nebo porušeno, domáhat proti rušiteli, aby se tohoto jednání zdržel a odstranil závadný stav. Byla-li tímto zásahem způsobena škoda, má poškozený právo na její náhradu. Při nemajetkové újmě má poškozený právo na přiměřené zadostiučinění, které může spočívat i v peněžitém plnění.

(3) Na návrh poškozeného může příslušný soud rozhodnout, aby rozmnožovací materiál nebo sklizený materiál odrůdy, s nímž bylo nakládáno v rozporu s výlučným právem držitele šlechtitelských práv a který je ve vlastnictví osoby porušující výlučné právo držitele šlechtitelských práv, byl zničen, ledaže by porušení práva mohlo být odstraněno jinak a zničení by bylo nepřiměřené tomuto porušení.

§ 28

(1) Není-li v tomto zákoně stanoveno jinak, vztahuje se na rozhodování podle tohoto zákona správní řád.¹⁵⁾

(2) Ústav je oprávněn přerušit řízení na dobu určitou, pokud o to žadatel z vážných důvodů požádá.

(3) V případě rozhodování o udělení ochranných práv Ústav rozhodne nejpozději do 3 měsíců

a) po ukončení zkoušek nezbytných pro rozhodnutí nebo po obdržení výsledků těchto zkoušek provedených jinými odbornými pracovišti, a

b) po uplynutí lhůty pro podání námitek podle § 13 odst. 2 písm. b).

(4) O odvolání proti rozhodnutí Ústavu rozhoduje ministerstvo.

-----
¹⁵⁾ Zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Přechodná ustanovení

§ 29

(1) Řízení ve věcech ochrany odrůd, která neskončila před nabytím účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle tohoto zákona.

(2) Pokud tento zákon nestanoví jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní vztahy vzniklé před nabytím jeho účinnosti; vznik těchto právních vztahů a nároky z nich vzniklé před nabytím účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.

(3) Nabytím účinnosti tohoto zákona vznikají majiteli šlechtitelského osvědčení, kterému bylo šlechtitelské osvědčení uděleno podle dosavadních právních předpisů, práva a povinnosti podle tohoto zákona; platnost doby takového šlechtitelského osvědčení se však počítá podle zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb. Na odrůdy, na které bylo uděleno šlechtitelské osvědčení podle dosavadních právních předpisů a které lze podle tohoto zákona považovat za odrůdy v podstatě odvozené, se nevztahuje výlučné právo držitele šlechtitelských práv odrůdy, která je podle tohoto zákona považována za odrůdu původní.

§ 30

Ochranná práva mohou být též udělena k odrůdám, jejichž rozmnožovací materiál nebo sklizený materiál nebyl šlechtitelem, popřípadě s jeho souhlasem prodán nebo jiným způsobem poskytnut k využití jiným osobám před více než 4 roky a v případě odrůd dřevin před více než 6 roky před nabytím účinnosti tohoto zákona, a to jedná-li se o odrůdy rodů nebo druhů, případně hybridů těchto rodů nebo druhů, na které se nevztahovaly dosavadní předpisy.

V takovémto případě žádost o udělení ochranných práv však musí být podána nejpozději do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona a odrůda musí být v době podání žádosti zapsána ve Státní odrůdové knize podle zvláštního právního předpisu⁶⁾ nebo musí požívat právní ochrany v členském státu. Doba trvání ochranných práv stanovená v § 23 odst. 1 se v takovém případě zkracuje o dobu počítanou ode dne zápisu odrůdy do Státní odrůdové knihy do pravomocného udělení ochranných práv k odrůdě nebo o dobu počítanou ode dne udělení ochranných práv k odrůdě v členském státu do pravomocného udělení ochranných práv k odrůdě podle tohoto zákona.

-----
⁶⁾ § 11 odst. 1 zákona č. 92/1996 Sb.

§ 31

Pokud před nabytím účinnosti tohoto zákona došlo třetí osobou k využívání odrůdy rodů nebo druhů rostlin, případně hybridů těchto rodů nebo druhů, na kterou se nevztahovaly dosavadní předpisy o ochraně práv k odrůdám rostlin, je držitel šlechtitelských práv podle tohoto zákona povinen této třetí osobě umožnit bezplatně další využívání této odrůdy po dobu do konce roku a u odrůd dřevin do konce druhého roku následujícího po roce, ve kterém tento zákon nabyl účinnosti; po uplynutí uvedené doby je držitel šlechtitelských práv povinen této třetí osobě umožnit další využívání odrůdy za obvyklou cenu licence.

ČÁST DRUHÁ zrušena

§ 32

zrušen

ČÁST TŘETÍ ZRUŠOVACÍ USTANOVENÍ

§ 33

Zrušují se:

1. Zákon č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat, ve znění zákona č. 93/1996 Sb. a zákona č. 206/2000 Sb.
2. Vyhláška č. 133/1989 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 132/1989 Sb., o ochraně práv k novým odrůdám rostlin a plemenům zvířat, ve znění vyhlášky č. 514/1991 Sb.
3. Vyhláška č. 134/1989 Sb., kterou se vydává seznam hospodářsky významných druhů a rodů rostlin a zvířat, ve znění vyhlášky č. 515/1991 Sb. a vyhlášky č. 118/1998 Sb.

ČÁST ČTVRTÁ ÚČINNOST

§ 34

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. února 2001.

Klaus v. r.
Havel v. r.
Zeman v. r.

Seznam druhů rostlin (§ 19 odst. 10)

a) obilniny:

Avena sativa L.	oves
Hordeum vulgare L.	ječmen
Secale cereale L.	žito
Triticosecale Wittm.	tritikale
Triticum aestivum L. emend. Fiori et Paol.	pšenice obecná
Triticum durum Desf.	pšenice tvrdá
Triticum spelta L.	pšenice špalda

b) krmné rostliny:

Lupinus luteus L.	lupina žlutá
Medicago sativa L.	vojtěška setá
Pisum sativum L. (partim)	hrách
Trifolium alexandrinum L.	jetel alexandrijský
Trifolium resupinatum L.	jetel perský
Vicia faba L.	bob
Vicia sativa L.	vikev setá

c) brambor:

Solanum tuberosum L.	brambor
----------------------	---------

d) olejniny a přadné rostliny:

Brassica napus L. (partim)	řepka
Brassica rapa L. (partim)	řepice
Linum usitatissimum L.	len (vyjma lnu přadného)

Maximální výměra orné půdy [§ 2 písm. g)]

1.		2.	3.	4.	
Kategorie průměrné ceny zemědělských pozemků (včetně orné půdy) v katastrálních územích*		Průměrné výnosy obilovin v t/ha**	Maximální výměra (ha) orné půdy, na které podniká malý pěstitel***	Přepočtový koeficient (ph)****	
Označení kategorie	Kč/m ²			Označení přepočtového koeficientu	Hodnota přepočtového koeficientu
va	27	do 3,5	3,40	ka	1
vb	23	3,51 - 4	3,91	kb	1,17
vc	22	4,01 - 6	4,17	kc	1,23
vd	19	6,01 - 8	4,73	kd	1,42
ve	17	nad 8	5,51	ke	1,59

Vzorec pro výpočet maximální výměry:

$$va \times ka + vb \times kb + vc \times kc + vd \times kd + ve \times ke = ph$$

Vysvětlivky k symbolům vzorce výpočtu maximální výměry:

va, vb, vc, vd, ve - maximální výměra půdy v jednotlivých kategoriích podle sloupce 3,
ka, kb, kc, kd, ke - přepočtové koeficienty podle sloupce 4,
ph - přepočtená hodnota (maximální výměra).

* Vyhláška č. 215/1995 Sb., kterou se stanoví seznam katastrálních území s přiřazenými průměrnými cenami zemědělských pozemků, ve znění vyhlášky č. 282/1996 Sb., vyhlášky č. 285/1997 Sb., vyhlášky č. 262/1998 Sb. a vyhlášky č. 298/1999 Sb.

** Průměrné výnosy jsou stanoveny podle podkladů o skutečných výnosech obilovin za období 1995 - 1999.

*** Výměra je stanovena na základě kritéria maximální produkce 92 t obilovin při sklizni, které vychází z čl. 14 (3) nařízení Rady Evropských společenství č. 2100/94 z 27. 7. 1994 a nařízení Komise Evropských společenství č. 1768/95 z 24. 7. 1995.

**** Pokud je cena orné půdy, na které malý pěstitel podniká, ve více kategoriích, platí, že výměra půdy v každé kategorii podle sloupce 1 se vynásobí přepočtovým koeficientem. Jednotlivé násobky se sečtou, a pokud je celkový součet výměry orné půdy menší než 27 ha, je splněna podmínka maximální výměry orné půdy, na které podniká malý pěstitel.

Sazebník udržovacích poplatků

Udržovací poplatek za trvání ochranných práv k chráněné odrůdě činí

a) za první rok trvání ochranných práv	800 Kč,
b) za druhý rok trvání ochranných práv	800 Kč,
c) za třetí rok trvání ochranných práv	800 Kč,
d) za čtvrtý rok trvání ochranných práv	800 Kč,
e) za pátý rok trvání ochranných práv	1 000 Kč,
f) za šestý rok trvání ochranných práv	1 000 Kč,
g) za sedmý rok trvání ochranných práv	1 000 Kč,
h) za osmý rok trvání ochranných práv	1 000 Kč,
i) za devátý rok trvání ochranných práv	1 200 Kč,
j) za desátý rok trvání ochranných práv	1 200 Kč,
k) za jedenáctý rok trvání ochranných práv	1 200 Kč,
l) za dvanáctý rok trvání ochranných práv	1 200 Kč,
m) za třináctý rok trvání ochranných práv	1 500 Kč,
n) za čtrnáctý rok trvání ochranných práv	1 500 Kč,
o) za patnáctý rok trvání ochranných práv	1 500 Kč,
p) za šestnáctý rok trvání ochranných práv	1 500 Kč,
r) za sedmnáctý rok trvání ochranných práv	2 000 Kč,
s) za osmnáctý rok trvání ochranných práv	2 000 Kč,
t) za devatenáctý rok trvání ochranných práv	2 000 Kč,
u) za dvacátý rok trvání ochranných práv	2 000 Kč,
v) za každý další rok trvání ochranných práv	4 000 Kč.

Vybraná ustanovení novel

Část třetí zákona č. 149/2002 Sb.

Přechodná ustanovení

1. Pokud byl správní poplatek za platnost šlechtitelského osvědčení splatný a zaplacený podle dosavadního právního předpisu přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokládá se za řádně zaplacený podle tohoto zákona pro celé období, pro které byl zaplacen.

2. Pokud byl správní poplatek za platnost šlechtitelského osvědčení, který je splatný po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, zaplacen předem, pokládá se tento správní poplatek za udržovací poplatek podle tohoto zákona, pokud splňuje podmínky tímto zákonem stanovené.

3. Pokud nebyl správní poplatek za platnost šlechtitelského osvědčení, který byl splatný přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zaplacen ve stanovené výši, je poplatník povinen doplatit správní poplatek podle dosavadního právního předpisu; při výzvě Ústavu k doplacení správního poplatku se postupuje podle tohoto zákona.

4. Pokud lhůta k zaplacení správního poplatku za platnost šlechtitelského osvědčení podle dosavadního právního předpisu marně uplynula přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona a tento správní poplatek byl zaplacen podle dosavadního právního předpisu v další lhůtě 6 měsíců, považuje se tento správní poplatek za udržovací poplatek podle tohoto zákona.